

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף ע"ה

"תנו רבנן: הרי שהיו ישראל טמאין וכהנים וכלי שרת טהורין, או שהיו ישראל טהורין וכהנים וכלי שרת טמאין, ואפילו ישראל וכהנים טהורין וכלי שרת טמאין - יעשו בטומאה, שאין קרבן ציבור חלוק"

בהדיא - בפירוש
מסאבא - טמא

6

הסבר: אם כל עם ישראל טמא, או כל הכהנים טמאים, או כל כלי השרת טמאים - מותר להקריב את קורבן הפסח בטומאה, כי טומאה הותרה בציבור.

★ | מן ההסטוריה

הקמת הגדודים העבריים

במהלך מלחמת העולם הראשונה, התעוררה יוזמה להקים גדודים עבריים בהם ישרתו יהודים במסגרת הצבא הבריטי. הכוונה הייתה שבכך ירכשו היהודים הכשרה צבאית, ויהיה בסיס לדרישתם להקים בית לאומי בארץ ישראל, לאחר שיסייעו לכבוש אותה מידי הטורקים. את הרעיון מימשו זאב ז'בוטינסקי ויוסף טרומפלדור, ואכן הוקמו מספר גדודים בהם שירתו יהודים. תרומתם של גדודים אלה למלחמה הייתה שולית, והם פורקו לאחריה, אבל הייתה זו הפעם הראשונה בה הוקם גוף צבאי יהודי בעת החדשה, והניסיון שרכשו חיילי הגדודים שימש אותם אחר כך במחתרות ובהקמת צה"ל.

ז'בוטינסקי במדי הגדודים העבריים. המדים מוצגים במכון ז'בוטינסקי במצודת זאב בתל אביב (Wikipedia, מכון ז'בוטינסקי)

סדר מועד | מסכת פסחים ע"ה-פ"ד

פרשת משפטים | כ"ה בשבט - א' באדר (7-13 לפברואר)

דף ע"ח: זריקת הדם על המזבח

כאשר אדם מביא קורבן לבית המקדש, שוחטים את הקורבן, וחלק מהדם שלו זורקים על המזבח. אחר כך נוטלים את האזניים ומקטירים אותם על המזבח. האזניים הם חלקים מהקורבן שמקריבים על המזבח. **זריקת הדם על המזבח, היא החלק העיקרי והחשוב של הקרבת קורבן. כשזורקים את הדם על המזבח, מתרחשים שלושה דברים:**

- בעל הקורבן קיים את המצוה שלו. למשל, מי שחביב להביא קורבן שלמים, לא נחשב שקיים את המצוה, עד שזרקו את הדם.
- אחרי זריקת הדם מותר להקריב את המזבח את האזניים. עד שזורקים את הדם, אסור להקריבם.
- מותר לאכול מבשר הקורבן.

דף ע"ט: "מנחת נסכים"

התורה מצוה, שכל המביא קורבן עולה או קורבן שלמים, יביא גם "מנחת נסכים". מהי "מנחת נסכים"? הנסכים הם סולת בלולה (מעורבת) בשמן. את המנחה מקטירים (שורפים) על המזבח. בנסכים מביאים גם יין, אותו מנסכים (יוצקים, שופכים) ל"שתין". השתין הוא כלי דומה למשפך שהיה במזבח, ולתוכו יצקו את היין.

כך אנחנו אומרים בתפילה בראש חודש, ובחגים בתפילת מוסף: **"ומנחתם ונסכיהם כמדבר: שלושה עשרונים לפר, ושני עשרונים לאיל, ועשרון לכבש"** - עם קורבן פר מביאים כמות גדולה של נסכים - שלושה עשרונים. עם קורבן איל מביאים כמות בינונית - שני עשרונים. עם קורבן כבש מביאים כמות קטנה - עשרון אחד.

דף פ': הקרבת קורבן פסח בטומאה

אדם טמא אינו רשאי להקריב קורבן פסח בערב פסח. אבל, אם רוב עם ישראל נטמאו ממת, מקריבים את קורבן הפסח בטומאה. כל עם ישראל עולים לירושלים בערב פסח, והנה, קרה שאנשים רבים נהיו טמאים, למשל, הרבה אנשים הלכו לבית הקברות. מה עושים? סופרים כמה טמאים יש וכמה טהורים יש. אם יש יותר טמאים מטהורים, הכל רשאים להקריב את קורבן הפסח בערב הפסח, גם הטמאים, כי כאשר רוב העם טמא, מותר להקריב קורבן פסח בטומאה.

דף ב"א: טומאת התהום

פעם ארע שיהודי בשם אבשלום הקריב קורבן פסח בבית המקדש. הוא אכל את הקורבן, והנה, פתאום בא אליו חבר שלו ואומר לו: "אל תיגע באף אחד, אתה טמא!". שאל אבשלום: "אני טמא? הן כלל לא הייתי בבית הקברות?". ענה החבר: "נכון, אבל עכשיו התברר, שבשביל שליד הבית שלך יש קבר מתחת לאדמה. אתה הלכת היום בשביל הזה ולכן נטמאת".

הלך אבשלום אל הרב ושאלו: "מה דינו של קורבן הפסח שהקרבתי?".

ענה לו הרב: "באמת טמא שהקריב קורבן - הקורבן פסול, אבל הקורבן שלך - כשר, כי אתה נטמאת מ"טומאת התהום". טומאה כזאת שאיש אינו יודע עליה, נקראת "תהום", כי היא כמו "תהום" שאי אפשר לראות אותה. **טומאת תהום יש דין מיוחד, שציץ הזהב של הכהן הגדול גורם שהקורבן נחשב כשר.**

על המפה

גבעת זאב

גבעת זאב הינו יישוב מצפון מערב לירושלים. המקום הוקם בשנת 1977 על ידי גרעין מתיישבים בהנהגתה של רחל ענבר, במסגרת ההתנחלויות של גוש אמונים. בתחילה התיישבו במחנה צבא ירדני סמוך, ובהמשך, לאחר שעלו מספר פעמים לאתר היישוב ללא אישור, קיבלו את אישורה של הממשלה להקמת היישוב. אבן הפינה ליישוב הונחה ב-1981, והיישוב נקרא גבעת זאב על שם זאב ז'בוטינסקי, לכבוד מאה שנים להולדתו. כיום גרים ביישוב כ-18,000 תושבים. בגבעת זאב יש מספר שכונות, ביניהן נווה מנחם, מורשת, קריית יערים, המכבים, מחנה גבעון ואגן האיילות.

מבט מקבר שמואל על גבעת זאב ומחנה גבעון (Wikipedia, ~Ori)

מתפללים

לפנים אירוע שיעור דיון סוער:

לדני בן ה-17 יש חבר טוב בשם נועם. יום אחד פנה נועם לדני וביקש ממנו שילווח לו מהחסכוניות שלו סכום של 3,000 ש"ח כי הוא רוצה לקנות אופניים חשמליות, והוא מבטיח לעבוד וב"ה תוך כמה חודשים להחזיר לדני את ההלוואה. דני סיפר למשפחה על הבקשה של נועם והדבר עורר ויכוח סוער במשפחה.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שדני לא צריך להוציא את החסכוניות שלו כדי להלוות לנועם. נועם הוא בחור צעיר, אין לו הכנסות, ולא בטוח בכלל שהוא יוכל להחזיר את ההלוואה. חוץ מזה, אופניים חשמליות הן לא משהו חיוני כל כך (זה לא תרופות או משהו דומה) ולכן דני לא צריך לסכן את הכסף שלו כדי להלוות לנועם.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שזו מצווה להלוות לחבר אם הוא מבקש. בשביל זה יש חברים. לא מדובר בסכום מאוד מאוד גדול, ובסך הכל נועם הוא בחור חרוץ, הוא יעבוד בעבודות מזדמנות כמה חודשים ויחזיר את ההלוואה. אין פה סיכון גדול לכסף של דני.

וא...?
עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ראש חודש אדר

ראש חודש אדר מוזכר במשנה במסכת שקלים כיום שבו היו מכריזים על השקלים, כלומר מודיעים לכל העם לתרום את מחצית השקל לבית המקדש, משום שבראש חודש ניסן צריך כבר לקנות קורבנות מהתרומות של השנה החדשה. כמו כן, היו מזכירים לכולם לבדוק את הגינות והשדות ולחודא שלא צומחים בהם שני מינים יחד באופן שאסור משום כלאיים. ראש חודש אדר מהווה גם את תחילת השמחה של חג המורים, כפי שכתוב 'משנכנס אדר מרבין בשמחה'.

מי אני?

1. נולד ברוסיה בשם ולדימיר יבגנביץ'.
2. היה ממקימי הגדוד העברי במלחמת העולם הראשונה.
3. הקים את הזרם שנקרא 'ציונות רוויזיוניסטית'.
4. היה ראש בית"ר ומנהיג האצ"ל.

אברהם יצחק

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים ב"ב - ב"ד

דף ב"ב: למה העמידו בשער את הכהנים השמאים?

דרך השער המזרחי שבבית המקדש נכנסו כל האנשים לבית המקדש.

בבית המקדש היו מעמידים בשער המזרחי את הכהנים השמאים שהיו צריכים לעבוד בבית המקדש ונטמאו, וכל מי שעבר בשער ראה את הכהנים השמאים.

למה עשו את זה?

רב יוסף מסביר, שרצו לחנך את הכהנים: אתם עובדים בבית המקדש, המקום הקדוש ביותר בעולם, עליכם להיזהר שלא להיות טמאים.

רבא מסביר, שהעמידו שם את הכהנים השמאים, כדי שהכל יראו אותם ויבינו שהם אינם עובדים בבית המקדש כי הם טמאים, ולא יחשדו בכהנים האלה שהם עצלנים, ואין להם כוח לעבוד בבית המקדש.

דף ב"ג: גיד הנשה

אנו לא אוכלים את "גיד הנשה" שהוא חלק מהרגל של הבהמה. למה איננו אוכלים אותו? התורה מספרת, שיעקב אבינו נלחם עם המלאך של עשו, והמלאך של עשו פגע בגיד הנשה של יעקב, ולכן איננו אוכלים אותו, כפי שכתוב בתורה בפרשת וישלח.

ישנה מחלוקת מעניינת בהלכה זו איזה "גיד הנשה" אסור לאכול?

חכמים סוברים, שאות "גיד הנשה" שבשתי הרגלים האחוריות של הבהמה אסור לאכול.

אבל רבי יהודה חולק וסובר, שרק גיד הנשה של רגל אחת אסור לאכול.

דף ב"ד: ברית מילה

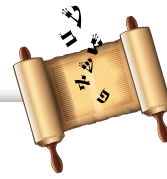

בפרשת לך לך, בה הקב"ה ציווה את אברהם אבינו על מצות ברית מילה, נזכרת המילה "ברית" שלוש עשרה פעמים. מכאן למדו חכמים, שמצות המילה גדולה וחשובה.

את התינוק צריך למול ביום השמיני להולדתו.

אם לא מלו את התינוק ביום השמיני להולדתו, עדין נשארה עליו מצות ברית מילה, וחיבים למול אותו.

רק ברית מילה שנעשית ביום השמיני, מותר לבצע בשבת. ברית מילה שנעשית אחר היום השמיני, אין עושים בשבת.

דבר תורה

בפרשתנו מופיעה מצוות הלואה: "אם כסף תלוה את עמי", שהיא מצוות עשה מן התורה לתת ליהודי שצריך סיוע כספי, אותו הוא יחזיר בזמן מאוחר יותר. הרמב"ם, בתחילת הלכותיו העוסקות במצוות הלואה, כותב **שהמצווה להלוות גדולה מהמצווה לתת צדקה**. דבר זה תמוה מאוד שכן בהלואה בסוף ישוב הכסף לזה שנתן, לעומת הצדקה שניתנת במתנה למקבל מבלי שיצטרך להשיב? הסבר לדבר ניתן לתת דרך הסתכלות על התכלית והמטרה שבנתינת הכסף לנזקקים: מצוות הצדקה, עם כל חשיבותה, מסייעת למקבל באופן זמני בלבד, ובמבט הרחב היא הופכת אותו לתלוי ולא מוציאה אותו ממעגל העוני. לעומת זאת, ההלוואה מסייעת למקבל הממון להיות עצמאי ולחזור לעמוד על רגליו, שכן הוא מבין שבסופו של דבר עליו יהיה להשיב את הממון לזה שהלווה לו.

חידה!

למדנו בעלון על המלאך שנאבק עם יעקב ופצע אותו. זהו את האנשים הבאים מהתנ"ך שנפגשו עם מלאכים:

1. מלאך הראה לה באר מים והציל את חיי בנה

--	--	--

2. מלאך בישר לה שיוולד לה בן שיושיע את ישראל

--	--	--	--

3. האתון שלו סטתה מהדרך משום שראתה מלאך

--	--	--	--

4. מלאך עצר אותו מלשחוט את בנו

--	--	--	--

(סמל)
'אסא' טוּטָה עֲמֵא 'אֵלָה
לִלְטָה טוּטָה עֲמֵא לִלְטָה

שאלות השבוע

1. את מי העמידו בשער המזרחי של המקדש?
2. על מה מכפר הציץ של הכהן הגדול?
3. היכן פצע המלאך את יעקב אבינו?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il יש לצייין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בכפוף רואה חשבון

